

Pestaanpak:

Digitaal pesten is een vorm van pesten. Op het internet of via de mobiele telefoon kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd. Het is een groeiend probleem. De basis van de aanpak bij digitaal pesten is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich mee brengt, daarvan zijn leerlingen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd van bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om leerlingen leren om te gaan met sociale media, en dat we leerlingen opvoeden tot digitaal burger. Vanaf het moment dat leerlingen op internet gaan (gr 5), gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media!' Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met de leerling(en) te praten. In het kader van De Vreedzame school besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren.

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen weten, dat als er sprake is van digitaal pesten zij dit ook op school kunnen melden. Signalen wat betreffende digitaal pesten nemen we altijd serieus. De leerling kan hiervoor terecht bij een leerkracht, de intern begeleider, of het aanspreekpunt pesten. Het gaat altijd om een *vertrouwelijke* melding. In nauw overleg met de gepeste leerling zal worden bekeken welke stappen genomen gaan worden en wie erbij betrokken wordt om de digitale pestsituatie op te lossen.

Vul de datum in vanaf het punt dat je ermee gaat werken, groep, naam leerling en groepsleerkracht in. Meldt dit bij de interne begeleider en het aanspreekpunt pesten ook, al is dit een klein voorval.

Stappenplan Oplossingsgerichte pestaanpak (No Blame aanpak)

Datum	Groep	..
Leerling		
Leerkracht		

Aanleiding/Observaties

Beschrijf zo objectief mogelijk wat je al reeds hebt waargenomen of met welk verhaal de leerling naar je toe is gekomen.

Stap 1.1 Gesprek leerling

- Ga een gesprek aan met de leerling over de gevoelens in deze situatie. Wat de gevolgen zijn. Wat de leerling zelf al ondernomen heeft. En aan welke kind(eren) de leerling steun heeft.
- Vraag toestemming om met de aanpak te beginnen. Het kind is er zelf niet bij, het moet jou vertrouwen...
- Stel een groep samen (6 á 8 kinderen), noteer deze namen. Geef de rollen van de betrokkenen weer.
 - Pesters
 - Meelopers
 - Neutrale kinderen (sociaal sterk)
- Laat de leerling een brief schrijven of een tekening maken over gevoelens.

- Noteer hier de namen van de kinderen die betrokken worden. Eventueel met rol die de kinderen hebben in de situatie.

.....
worden betrokken bij oplossing.

Stap 1.2 Gesprek ouders/verzorgers

Datum:

- Probeer dit gesprek kort na het gesprek met de leerling te plannen.
- Vertel de ouders/verzorgers wat de situatie is.
- Vraag eventueel erkenning vanuit thuis.
- Welke stappen je van plan bent om te ondernemen.
- Maak een afspraak voor evaluatie.

Stap 2/3/4 Reacties na uitleg probleem

- *Nodig de samengestelde groep leerlingen uit voor een gesprek.*
- *Doe dit in een rustige ruimte die niet met straf wordt geassocieerd.*
- *Je maakt het probleem duidelijk, hoe de leerling zich voelt. Doe dit via de gemaakte tekening of tekst.*
- *Je uit geen beschuldigingen.*
- *Leerlingen kunnen zich alsnog gaan verdedigen, luister hiernaar maar ga er niet op in.*
- *De nadruk ligt bij het gevoel wat de leerling ervan krijgt.*
- *Vertel, dat je deze leerlingen vertrouwt en er op rekent dat ze helpen bij het oplossen van dit probleem., maak ze 'bijzonder'.*
- *Je geeft niemand de schuld.*

Stap 5 Voorstel in 'Ik-vorm'

- *Vraag naar ideeën voor een oplossing.*
- *Pestgedrag valt niet goed te praten, de nadruk ligt op het gevoel wat de leerling ervan krijgt.*
- *Laat de leerlingen een voorstel in de 'Ik-vorm' maken over een manier om dit probleem op te lossen.*
- *Let op dat het niet in de 'Wij-vorm' wordt geplaatst. Dan kunnen ze zich makkelijker achter elkaar schuilen.*
- *Je vertelt dat we een week gaan werken met deze voorstellen en dan gaan kijken hoe dit is gegaan.*
- *Maak ook duidelijk dat ze om hulp mogen vragen wanneer ze het moeilijk vinden of om ervaringen te delen.*

Stap 6 Observaties

- *Spreekt redelijk voor zich.*
- *Kijk wat er gebeurt in de klas zodat je ook tijdens de evaluatie succes momenten kunt bespreken.*

Stap 7.1 Gesprek betrokkenen individueel

Datum:

Probeer stap 7.1 en 7.2 op dezelfde dag te plannen.

- *Na een week ga je met alle leerlingen individueel in gesprek.*
- *Vraag naar ervaringen.*
- *Hoe vonden de leerlingen om dit te doen.*
- *Formuleer eventueel een nieuw voorstel.*
- *Als de voorstellen niet zijn uitgevoerd maakt niet zoveel uit als de pesterijen maar zijn gestopt.*

Stap 7.2 Gesprek slachtoffer

- *Hoe was het voor de leerling.*
- *Heeft hij/zij iets gemerkt van de verandering.*
- *Vertel dat, wanneer de situatie zich weer voordoet, de stappen worden herhaald.*

Stap 7.3 Gesprek ouders/verzorgers

Datum:

- *Vertel hoe de stappen globaal zijn verlopen.*
- *Vertel wat je uit het gesprek met de leerling hebt mee gekregen.*
- *Vraag erkenning van thuis.*
- *Maak eventueel vervolgafspraken.*
- *Meldt hierbij dat de stappen worden herhaald wanneer de situatie zich weer voordoet.*

Evaluatie leerkracht

Datum:

- *Kijk terug hoe het werken met het stappenplan verliep.*
- *Maak eventueel een afspraak met de IB of aanspreekpunt pesten voor nabespreking.*
- *Plaats dit formulier in ParnasSys.*

Aanpak digitaal pesten

Aanpak digitaal pesten

Gesprek met de gepeste leerling: De leerkracht laat de leerling zijn/haar verhaal doen en neemt daar de tijd voor. Hij/zij probeert zich in te leven in de leerling. Er worden geen verwijten gemaakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling. De leerkracht geeft de tip om de pester te blokkeren en te verwijderen. Voordat de leerling dit doet moet deze de gesprekken uitprinten die hij/zij heeft gevoerd met de pester. Deze gesprekken kunnen mogelijk als bewijsmateriaal dienen.

Opsporen van de dader(s): Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is, zal er getracht moeten worden dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door de gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de dader(s): Wij zullen ook goed luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en het serieus nemen. We wijzen op de mogelijk gevolgen voor de gepeste leerling en maken duidelijk dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen strafrechtelijke consequenties volgen. De leerkracht informeert zowel de ouders van de gepeste leerling als de ouders van de pester over wat er speelt. Dit gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen. De leerkracht zal de leerlingen voorlopig blijven volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert.

Tips voor leerlingen:

- Doe online niet, wat je offline ook niet doet.
- Onthoud dat iedereen zich op internet anders kan voordoen.
- Geef nooit zomaar je privé-gegevens weg.
- Rare sites? Klik weg.
- Log uit als je je ongemakkelijk voelt.
- Zorg dat de virusscanner ge-update is.
- Reageer niet op vervelende mail of chats, sms'jes en apps.
- Blokkeer vervelende chatters of mailers, sms'jes en apps.
- Computer niet te lang.
- Los problemen samen met je ouders, of de leerkracht op.
- Meld het als je onbeschofte, of gemene mailberichten, sms'jes en apps ontvangt aan je ouders, of de leerkracht. Verwijder volgende e-mails, sms'jes en apps van dezelfde afzender zonder ze te openen. Als daders geen respons krijgen is de lol er voor hen snel af.

Tips voor ouders:

- Surf samen met uw kind. Ga regelmatig samen achter de computer zitten. Ouders en kinderen leren dan van elkaar.
- Maak duidelijke afspraken over het internetgebruik en de tijdsduur, die het kind achter de computer mag doorbrengen.
- Houd goed zicht op de computer en plaats deze, indien mogelijk, op een centrale plaats in huis.
- Leer uw kind om zeer zorgvuldig met privacy om te gaan. Altijd toestemming vragen om aan derden een telefoonnummer, adres of bankrekeningnummer door te mogen geven.
- Bekijk regelmatig de historie van de browser, zodat u op de hoogte blijft van het surfgedrag van uw kind. Let wel: dit biedt geen garantie, want kinderen kunnen deze geschiedenis knop wissen.
- Gebruik een goede virusscanner en zorg dat deze up to date blijft.

- Vertel uw kinderen af te blijven van onbekende software en leer hen voorzichtig om te gaan met het downloaden van onbekende sites.
- Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs hem regelmatig op de minder leuke kanten hiervan.

Tips voor leerkrachten:

- Hang het computerprotocol goed zichtbaar in de klas, nadat je het in de klas besproken hebt.
- Op school gebruiken we internet alleen bij het opzoeken van informatie ten behoeve van een werkstuk of spreekbeurt.
- Blijf in de buurt bij de internettende leerlingen. Controleer of de schoolregels worden opgevolgd.
- Laat persoonlijke gegevens privé blijven. Let er op dat er over de leerlingen zo weinig mogelijk valt te traceren.
- Op school chatten we niet.
- Pesten of bedreigen via mail wordt niet getolereerd.

Uitleg gebruik stappenplan Oplossingsgerichte pestaanpak

Wanneer je met deze aanpak gaat werken betrek je niet de groep. De aanpak is probleemoplossend gericht en niet om te straffen. Bespreek daarom de situatie niet in de klas. Je betreft al een redelijk groep leerlingen in het stappenplan. Je hoeft ook niet te verbieden dat ze over praten met anderen maar dit gebeurt dan onderling en heeft stem van de leerkracht. Het zou de situatie zelfs kunnen verergeren. Je gaat met de leerling 'samen' aan de slag en je stelt 'samen' een groep vast om mee te werken. Door de hele klas erbij te betrekken is dit effect dus helemaal weg.

Waar je aan kunt werken in de klas zijn;

- Lessen Vreedzaam (vooral blok 1)
- Gesprek over pesten
- Taboe rondom klikken doorbreken.

Er zijn ontzettend veel dingen die je kunt doen in de klas. Als je maar de situatie die op dat moment speelt niet centraal stelt. Dit kan eventueel wel wanneer de stappen succesvol zijn afgerond. Maar dit is per klas verschillend.

Eventuele materialen;

- De Vreedzame school (zie "Oplossingsgerichte pestaanpak" (blok 1 na les 9)
- Kennis van het team, vraag elkaar om suggesties
- Tip: Boek 'Van pesten naar samenwerken, De supportgroep oplossingsgerichte aanpak bij pestgedrag in school', Sue Young.

Pesten is;

Systematisch psychische en/of fysiek mishandelen. Dit is bij een persoon die niet gelijk is aan de ander. Op sociaal niveau maar ook op machtsniveau en plaats in de groep.

Plagen is;

Incidenten waarbij een gelijke machtsverhouding is. En zijn sociaal even sterk. Er is geen winnaar of verliezer. Degene die geplaagd wordt kan zichzelf verdedigen.